



GEOGRAFISK ULIGHED 23. januar 2021

DEBATINDLÆG

De allerrigeste tjener mere og mere - og afstanden mellem top og bund i Danmark er vokset

Skrevet af

Lars Andersen

Direktør

Kendetegnet for 2010'erne blev voksende økonomisk afstand mellem ikke bare top og bund, men også mellem de rigeste og almindelige danskere samt på tværs af land og by.

Kontakt

Direktør

Lars Andersen

📞 40 25 18 34

✉️ la@ae.dk

Kommunikationschef

Jesper Kirkbak

📞 50 73 71 34

✉️ jk@ae.dk

I et internationalt perspektiv er Danmark et lige land. Det skyldes den samfundsmodel vi gennem lange, seje træk er lykkedes med at skrue sammen.

Gratis adgang til uddannelse øger chancerne for social mobilitet for den enkelte, mens velstanden i samfundet stiger på grund af øget produktivitet, jo bedre borgerne er uddannet.

En dugfrisk succeshistorie er de unge, der vokser op i almene boliger med ufaglærte forældre. Flere og flere af de unge bryder mønsteret og får en uddannelse, viser [nye tal](#). Men den slags sker ikke af sig selv. Bag den positive udvikling ligger der [ifølge Danmarks Almene Boliger](#) årtier med målrettet boligsocialt arbejde fra almene boligorganisationer, kommuner og civilsamfund.

Også vores gratis eller stærkt subsidierede muligheder for sundhedsbehandling og børnepasning mindsker uligheden, ligesom den danske arbejdsmarkedsmodel sikrer stor fleksibilitet og samtidig lønninger, som også kortuddannede kan leve af. Dertil kommer, at vi er gode til at skabe jobs, der giver mere velstand for den enkelte og samfundet i takt med arbejdsmarkedstendenser som globalisering, ny teknologi og automatisering.

Sidst, men ikke mindst gør vores progressive skattesystem, at det er de bredeste skuldre, der tager de tungeste løft. Det er alt sammen med til at sikre, at vi – i et internationalt perspektiv – er et land med en lille grad af ulighed. Alligevel er der ugler i mosen.

Voksende ulighed har kendetegnet 2010'erne

I Arbejderbevægelsens Erhvervsråd følger vi udviklingen i forskellige indkomstgrupper nøje, og med [nye tal for 2019](#) kan vi nu gøre status for 2010'erne.

Det er et årti, der har været kendetegnet af voksende afstand mellem ikke blot top og bund, men også mellem de rigeste og almindelige danskere samt på tværs af land og by.

Siden 2010 har de 10 procent rigeste øget deres indkomst efter skat og inflation med 25 procent. Til sammenligning steg de 40 procent med de laveste indkomster kun med 5,9 procent i samme periode. Alene i 2019 voksede indkomsten for de rigeste 10 procent med 5,4 procent.

I kroner betyder det, at de rigestes indkomster på bare ét år tog et spring på cirka 35.000 kroner, så de i gennemsnit har en årlig indkomst efter skat på 684.000 kroner. Det er 4 ½ gange mere end de laveste 40 procent, der i gennemsnit har en indkomst på 159.203 kroner.

Det er dog særdeles blandt de allerrigeste, der er sket en voldsom vækst. Indkomsterne for den rigeste procent er steget med 48 procent efter skat og inflation fra 2010 til 2019. Det kræver en disponibel indkomst på cirka 916.000 kroner at være med i den klub. En grænse, som også har rykket sig gevaldigt opad over årene.

I løbet af årtiet er de disponible indkomster i Gentofte Kommune i gennemsnit steget med 31,3 procent (til 565.000 kroner), mens de i Lolland Kommune er steget med kun 7,9 procent (til 236.000 kroner).

Omkringliggende omstændigheder giver (også) indkomstforskelle

Man hører borgerlige stemmer fremføre, at ulighed ikke er et problem i Danmark, og at den ulighed, vi har, bunder i folks egne valg.

Senest fremhævede en fast klummeskribent her i [Berlingske](#), at kun otte procent af indkomstforskellene kan henføres til omkringliggende omstændigheder. Med andre ord er påstanden, at uligheden næsten udelukkende skyldes folks egne valg. Man vælger jo selv sin uddannelse og dermed videre skæbne, og nogle forældre vælger at gå på deltid.

Men de otte procent, der stammer fra [Finansministeriet ulighedsredegørelse](#), er et klart underkantsskøn. I beregningen har embedsmændene antaget, at folks tilknytning til arbejdsmarkedet i stor udstrækning baserer sig på individuelle valg. Det samme gælder, hvad ens højeste fuldførte uddannelse er.

Men – som Finansministeriet faktisk selv skriver – er arbejdsløshed i de fleste tilfælde ufrivillig, ligesom unges vej gennem uddannelsessystemet for mange vil være påvirket af vilkår i opvæksten og andre omstændigheder. Indregner man de to faktorer, bunder godt 40 procent af indkomstforskellene i omstændigheder, der ikke har med egne valg at gøre.

Derfor er ulighed og den stigende ulighed, vi har set de sidste to-tre årtier, et samfundsproblem.

Bragt på [Berlingske.dk](#) den 22. januar 2021 og i Berlingske den 23. januar 2021